

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
www.plst.dk

Telefon 3330 7010
e-mail plst@plst.dk

Dato.
09.10.2024

Orientering om statsligt udpegede energiparker

En energipark – som den der foreslås i den aktuelle høring – udpeges i medfør af lov nr. 614 af 11. juni 2024 om statsligt udpegede energiparker. Loven er trådt i kraft den 1. juli 2024.

Loven udmønter centrale dele af den politiske aftale af 12. december 2023 ”Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land”.

Formål med energiparker

Hovedformålet med energiparkerne er at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder ved i afgrænsede geografiske områder at prioritere opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til andre interesser. De statsligt udpegede energiparker skal herved bidrage til at muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030. Energiparkerne kan endvidere have til formål at forbedre mulighederne for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, hvor særlige hensyn taler for placering i en energipark.

Ministeren for byer og landdistrikter udpeger med kommunal tilslutning

Loven bemyndiger ministeren for byer og landdistrikter til at udpege energiparker. Udpegning af et areal som energipark forudsætter i alle tilfælde kommunalbestyrelsens tilslutning. Udpegningen af en energipark sker ved, at ministeren udsteder en kendtgørelse om energiparken. Bekendtgørelsen vil fastsætte en overordnet ramme for arealets mulige anvendelse som energipark.

Udpegningen af et areal som energipark medfører, at der kan planlægges for og gives tilladelser m.v. til projekter, der skal realisere energiparken, efter regler, der gælder særligt for de statsligt udpegede energiparker og som skal fremme realiseringen af energiparkerne. Disse særlige regler følger ikke af den bekendtgørelse, hvorved energiparken udpeges, men af loven og anden relevant sektorlovgivning. Reglerne er beskrevet nærmere nedenfor.

Loven indeholder regler om processen for udpegning af energiparker, herunder om at ministeren for byer og landdistrikter ved offentlig annoncering skal indkalde forslag til arealer, der kan udpeges som energiparker.

Før udpegningen af et areal som energipark skal et forslag om udpegning sendes i minimum 8 ugers offentlig høring. Bl.a. kommunen vil være inddraget forud for offentliggørelsen af et forslag om udpegning af en energipark.

Generelle betingelser for udpegning af en energipark

Et areal kan udpeges som energipark, hvis det forventes at kunne rumme vindmøller, solcelleanlæg eller en kombination heraf med en samlet årlig elproduktion på minimum 100 GWh, og nationale interesser ikke taler afgørende imod.

Kriteriet om, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningen, indebærer, at udpegningen skal foretages ud fra en ændret afvejning af nationale interesser (fx landskab, natur og kulturmiljø) for at fremme ønsket om flere større VE-anlæg m.v. Fx kan der udpeges energiparker, hvor kommunen efter gældende regler ikke eller kun vanskeligt ville kunne planlægge for større tekniske anlæg på grund af nationale landskabsinteresser. Ministeren for byer og landdistrikter inddrager bl.a. andre relevante ministre – fx miljø-, forsvars-, og transportministeren - ved vurderingen af nationale interesser, der kan have betydning for udpegningen.

Der vil ikke være pligt til at udpege et foreslået areal som energipark, alene fordi det opfylder de nævnte nødvendige betingelser. En udpegning vil i alle tilfælde forudsætte, at arealet også efter en samlet vurdering af en række bredere hensyn er egnet til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg m.v.

Energiparker ved landanlæg til havvindmølleparker

Det vil være muligt at udpege arealer, der ikke opfylder kriteriet om en potentiel samlet årlig elproduktion på mindst 100 GWh, hvis arealet udpeges med henblik på at forbedre muligheder for etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse ved landanlæg til havvindmølleparker.

Særlige regler for projekter i statsligt udpegede energiparker

Udpegningen af et areal som energipark medfører som nævnt en række retsvirkninger i forhold til den efterfølgende planlægning for og tilladelser til projekter, der skal realisere energiparken.

Ændrede rammer for den nærmere planlægning

Det følger af loven, at der ikke må planlægges i strid med udpegningen af en energipark, og at udpegningen af en energipark kan tillægges retsvirkning som en kommuneplan efter planloven. Hvis reglerne i bekendtgørelsen, der udpeger en energipark, tillægges retsvirkning som kommuneplan, skal kommunalbestyrelsen virke for gennemførelse af reglerne, som var det en kommuneplan.

Planlovens almindelige krav om en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse ved planlægning i kystnærhedszonen vil ikke gælde for arealer i en udpeget energipark, da der allerede ved vurderingen af, om arealet skal udpeges, vil være taget stilling til en påvirkning af kystområdet.

Ministeren vil i udpegningen af en energipark, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse herfor, kunne muliggøre udlæg af byzonearealer i det åbne land med henblik på PtX-anlæg eller anden erhvervsmæssig bebyggelse i energiparken.

Ændrede rammer for tilladelser m.v. til konkrete projekter

Der gælder en videre adgang til at dispensere fra visse regler i naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven, når det er nødvendigt for at realisere en energipark. Det drejer sig om dispensationer m.v. i sager om sø- og åbeskyttelseslinjen, skovbyggelinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen, kirkebyggelinjen, fredninger, fredskovspligten og sten- og jorddiger.

Godkendelse af projekter i en energipark vil ske efter myndighedernes konkrete vurdering, så bl.a. beskyttelsesinteresser vedrørende natur, miljø, landskaber, kulturarv og infrastruktur m.v. fortsat kan varetages.

Planlægning for anlæg i energiparken skal i øvrigt ske under iagttagelse af de generelle rammer for planlægning

Den nærmere planlægning for anlæg i en energipark vil skulle ske under iagttagelse af en række regler, der gælder uanset udpegningen. Udpegningen af et areal som energipark tilsidesætter f.eks. ikke regler i solcellebekendtgørelsen eller vindmøllebekendtgørelsen. Den nærmere kommune- og lokalplanlægning vil derfor skulle ske under iagttagelse af disse regler om bl.a. afstand til beboelse for at tage mest muligt hensyn til de berørte naboer.

Muligheder for større statsligt engagement i realiseringen af energiparker

Loven giver mulighed for, at de relevante ministre – henholdsvis ministeren for byer og landdistrikter, miljøministeren og kulturministeren – i sager der vedrører eller i øvrigt er af betydning for energiparkens realisering, kan overtage kommunens beføjelser efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde efter henholdsvis planloven, miljøvurderingsloven, naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven og museumsloven.

Generelt om klagemuligheder

Udpegningen af en energipark ved bekendtgørelse vil ikke kunne påklages. En miljøvurdering af bekendtgørelsen efter miljøvurderingslovens regler vil, når bekendtgørelsen er udstedt, kunne påklages efter gældende regler.

Den efterfølgende planlægning for og tilladelser til projekter, der skal realisere en energipark, kan påklages efter gældende regler. Herunder vil kommuneplantillæg og lokalplaner og en miljøvurdering af planerne kunne påklages for så vidt angår retlige spørgsmål.

Myndighederne vil oplyse om klagemuligheder i tilknytning til de konkrete planer og afgørelser, der kan påklages.